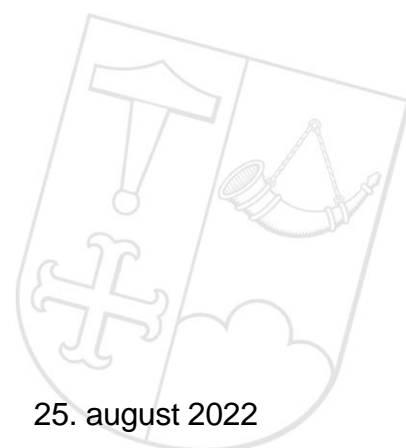

Budgetredegørelse

1. behandling af det administrative budgetforslag

2023 – 2026

Indhold

1	Indledning	3
	Det samlede administrative budgetforslag 2023-2026 til 1. behandlingen	3
2	Basisgrundlag	3
3	Administrativt budgetforslag	3
3.1	Serviceramme; definition.....	4
3.2	Anlægsramme; definition	4
3.3	Driftsbalancen: Overskud i budgetperioden	5
3.4	Lov- og cirkulæreprogram.....	5
4	Tekniske korrektioner	5
5	Rådighedskatalog.....	6
6	Finansiering.....	6
6.1	Skatter	6
6.1.1	Personskatter.....	6
6.1.2	Ejendomsskatter	6
6.2	Tilskud og udligning	6
6.3	Lån, afdrag og gæld.....	6
7	Øvrige elementer i budgetlægningen	7
7.1	Prisfremskrivning	7
7.2	Demografi	7
7.3	Likviditet	7
8	Det administrative budgetforslag og den videre proces	7

1 Indledning

I lighed med tidligere år har Center for Borger, Økonomi og IT udarbejdet en budgetredegørelse som supplement til "budgetbogen". Redegørelsen opridser dels de overordnede forudsætninger, der ligger til grund for budgettets talmæssige del samt de overordnede resultater af det administrative budgetforslag.

Det samlede administrative budgetforslag 2023-2026 til 1. behandlingen

2 Basisgrundlag

Udgangspunktet for udarbejdelsen af det administrative budgetforslag er budgetoverslagsårene 2023-2025, i det vedtagne budget 2022, fremskrevet til 2023-prisniveau. Hertil er lagt de afledte virkninger af Byrådets beslutninger siden budgetvedtagelsen, og der er korrigeret for kontraktlige forpligtelser, ændringer i befolkningssammensætningen efter de retningslinjer der er besluttet i Budgetproceduresagen.

Der er med andre ord tale om, at udgangspunktet er samme serviceniveau i 2023, som vedtaget i forbindelse med budgettet for 2022.

3 Administrativt budgetforslag

I nedenstående hovedoversigt gengives hovedtallene i budgetforslaget før eventuelle politiske beslutninger og inklusiv tekniske rettelser.

Hele 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
A. DRIFTSVIRKSOMHED	Netto	Netto	Netto	Netto
Serviceudgifter				
Center for Borger, Økonomi og IT	97.649	98.573	99.063	98.796
Center for Ledelse og Strategi	51.296	52.437	52.437	52.437
Center for Byudvikling	11.828	11.828	11.695	11.695
Direktions fælleskonti	8.998	10.088	12.509	13.704
Center for Kultur og Fritid	67.740	67.373	67.123	67.123
Center for Voksne og Velfærd	395.858	396.094	396.830	396.830
Center for Ejendomme	92.701	92.558	92.428	92.428
Center for Park, Vej og Miljø	63.412	63.613	63.738	63.738
Center for Dagtilbud og Uddannelse	388.132	397.549	397.589	399.397
Center for Børn og Forebyggelse	187.212	187.212	187.212	187.212
Center for Beskæftigelse	51.568	51.568	51.568	51.119
Drift - serviceudgifter	1.416.394	1.428.893	1.432.192	1.434.479
Overførselsudgifter				
Drift - overførsler	539.864	542.585	547.106	550.415
DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	1.956.258	1.971.478	1.979.298	1.984.894
ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	59.650	75.300	45.725	7.225
PRIS-/LØN-STIGNINGER 00-06	0	58.184	119.159	180.762
C. RENTER	6.645	6.826	7.012	7.202
D. FINANSFORSKYDNINGER	3.731	3.776	6.771	6.917
E. AFDRAG PÅ LÅN 08.55	45.449	45.449	45.449	45.449
SUM (A+B+C+D+E) + PL STIGNING	2.071.733	2.161.013	2.203.414	2.232.450
F. FINANSIERING (Skatter, tilskud, udligning)	-2.081.878	-2.161.158	-2.235.256	-2.296.544
BALANCE	-10.146	-145	-31.842	-64.094

Det administrative budgetforslag viser et samlet driftsbudget på 1.956,3 mio. kr. Heraf er de 539,9 mio. kr. overførelsesudgifter, dvs. udgifter til kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspension mv. Kommunens samlede serviceudgifterne, dvs. driftsudgifter til alle de væsentlige kommunale driftsområder, f.eks. skole- og dagtilbudsområdet, ældreområdet, det sociale område samt sundhedsområdet, er beregnet til 1.416,4 mio. kr.

I budgettet er der afsat rådighedsbeløb til anlægsprojekter, der forventes udført i budgetperioden.

Derudover viser den overstående hovedoversigt dels hvad kommunen forventer at have af udgifter til renter, finansforskydninger samt afdrag på lån, og dels hvad der er kommunens forventede finansieringsgrundlag (skatter, tilskud og udligning).

Status i forhold til KL's udmeldte service- og anlægsramme

Hele 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
KL's udmeldte serviceramme 2023	1.404.693	1.404.693	1.404.693	1.404.693
Driftsbudget 2023 – 2026 indenfor servicerammen	1.416.394	1.428.893	1.432.192	1.434.479
Afvigelse*	11.701	24.200	27.499	29.786
KL's udmeldte anlægsramme 2023	57.464	57.464	57.464	57.464
Driftsbudget 2023 – 2026 indenfor anlægsrammen	59.650	54.300	21.225	7.225
Afvigelse*	2.186	-3.164	-36.239	-50.239

*Positivt beløb = overskridelse af rammen

Den udmeldte service- og anlægsramme for 2023 er sat ind i overslagårene

I det administrative budget udgør servicerrudgifterne 1.416,4 mio. kr., hvilket er en overskridelse af servicerrammen med 11,7 mio. kr. i 2023 stigende til 30 mio. kr. i 2026. Anlægsudgifterne udgør 59,7 mio. kr., hvilket er en overskridelse af anlægsrammen med 2,2 mio. kr. i 2023. I 2024 er der et mindreforbrug på 3 mio. kr. i forhold til rammen, mens der i 2025 og 2026 er et mindreforbrug på hhv. 36 mio. kr. og 50 mio. kr.

3.1 Servicerramme; definition

Servicerrammen er defineret som de samlede nettodriftsudgifter fratrukket en række udgifter. Disse udgifter vedrører det brugerfinansierede forsyningsområde, aktivitetsbestemt medfinansiering, ældreboliger, overførsler (førtidspension, kontanthjælp mv.) og udgifter til forsikrede ledige.

I økonomiaftalen for 2023 er det aftalte niveau for serviceudgifter også kaldet servicerrammen for landets kommuner samlet set på 287,4 mia. kr. Kommunerne forpligter sig i aftalen til at overholde servicerrammen under ét.

I det tekniske budget for 2023 og overslagsårene er der således budgetteret med et forbrug der er over den udmeldte servicerramme for Ishøj kommune. Kommunernes eventuelle merforbrug på servicerrammen udregnes kollektivt, som alle kommunernes samlede forbrug på servicerrammen i forhold til den centralt udmeldte servicerramme. En overskridelse af servicerrammen for kommunerne samlet set kan udløse en sanktion både kollektivt og individuelt.

Det er derfor afgørende, at alle kommuner bestræber sig på at være solidariske og dermed søger at overholde de givne rammer. KL har en løbende overvågningsproces i budgetperioden, hvor kommunerne løbende foretager indberetninger om det forventede niveau.

3.2 Anlægsramme; definition

I økonomiaftalen for 2023 er det aftalte niveau for de kommunale anlægsudgifter samlet set på 18,5 mia. kr., hvoraf 1 mia. kr. er øremærket til grønne investeringer. Det er et fald i forhold til 2022, hvor det aftalte niveau var på 19,9 mia. kr. Af de 18,5 mia. kr., skal 1 mia. finansieres af kommunernes egne kassebeholdninger. Kommunerne forpligter sig i aftalen til at overholde anlægsrammen under ét, og op til 1 mia. kr. af kommunens bloktilskud i 2023 er betinget af at kommunernes samlede budget for bruttoanlæg er inden for rammerne af økonomiaftalen for 2023.

Der er i 2023 udmeldt en anlægsramme i forhold til befolkningstallets størrelse til kommunerne. Ishøj kommunes andel af den samlede anlægsramme er opgjort til 57,5 mio. kr.

Som det fremgår af ovenstående tabel, ligger anlægsudgifterne 2,2 mio. kr. over den vejledende anlægsramme i 2023. Anlægsoversigten viser desuden samlet anlægsprojekter for 187,9 mio. kr. i budgetårene 2023 til 2026, hvoraf 142,4 mio. kr. er omfattet af anlægsrammen.

De gennemsnitlige anlægsudgifter i de senere år har været i størrelsesorden 53 mio. kr. Ombygning og indretning af Brohuset lægger i budgetåret og det efterfølgende år beslag på væsentlige dele af anlægsmidlerne. Der er alt 73,5 mio. kr. afsat til Brohuset i perioden 2023 til 2024. I budget 2024 og 2025 er der budgetteret med udvidelse af Kærbo med henholdsvis 21,0 mio. kr. og 24,5 mio. kr. Byggeriet af plejeboliger er ikke omfattet af anlægsrammen.

3.3 Driftsbalancen: Overskud i budgetperioden

Ifølge budgetlovens balancekrav til skal der i budgettet være overskud på den løbende drift således, at et evt. højere udgiftsniveau (drift eller anlæg), ikke skal finansieres ved et likviditetstræk.

Driftsbalancen viser forholdet mellem driftsudgifterne og indtægterne fra skatter, tilskud/udligning mv. i budgettet. Det er en god tommefingerregel, at overskuddet på driftsbalancen skal være tilstrækkeligt stor til, at det kan dække kommunens anlægsinvesteringer og eventuelle afdrag på gæld. Driftsbalancen repræsenterer bundlinjen for de politiske prioriteringer i budgettet, men viser også, hvor mange indtægter der ikke er budgetteret med. De indtægter skal så dække anlægsinvesteringer, afdrag på gæld eller opbygning af kassebeholdning. Driftsbalancen skal i henhold til gældende lovgivning være positiv i budgettet. Fordi indtægter i budget- og regnskabssystemet angives med negativt fortegn, skal driftsbalancen i budgettet fremstå med et negativt fortegn, idet det viser, at indtægterne er større end udgifterne.

Driftsbalancen før politiske ønsker (budgetårets priser)

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Drift og refusion på hovedkonto 0 og 2-6	1.960,9	2.036,7	2.105,1	2.173,5
Nettoindtægter på hovedkonto 7	-2.075,2	-2.154,3	-2.228,2	-2.289,3
Driftsbalance	-114,3	-117,6	-123,2	-115,8

Der er i budgetforslagsåret 2023 et overskud på den ordinære drift på 114,3 mio. kr. Som det fremgår, er kravet i budgetforslaget opfyldt i alle budgetårene. Overskuddet på den ordinære drift skal anvendes til at dække renteudgifter og afdrag på lån, og dernæst til anlægsinvesteringer og eventuel kasseopbygning.

3.4 Lov- og cirkulæreprogram

Som følge af "Det Udvidede Totalbalanceprincip" ("DUT") - kompenserer staten kommunerne for de udgiftsmæssige konsekvenser ved ny lovgivning.

Konsekvenserne af Lov- og cirkulæreprogrammet for 2023 er indarbejdet sammen med de tekniske korrektioner og fremgår derfor også i dette notats opgørelser.

4 Tekniske korrektioner

Der er i budgetforslaget indarbejdet tekniske korrektioner. Korrektionerne godkendes politisk i forbindelse med 1. behandlingen af budgettet.

De tekniske korrektioner defineres i udgangspunktet som:

- De tekniske korrektioner kan omfatte konsekvenser af politiske beslutninger, konsekvenser af lovændringer mv., demografiske ændringer samt andre rent tekniske fejl.
- Byrådsbeslutninger der er truffet siden seneste budgetvedtagelse.
- Budgetomplaceringer mellem konti indenfor driftsstedet/aktiviteten.
- Udmøntning af tidligere års vedtagne rammebesparelser.
- Organisatoriske ændringer, hvor der ikke ændres på opgavens karakter/indhold.
- Egentlige fejl. Dette kan være poster, der er faldet ud under den seneste budgetlægning, poster der er dobbeltbudgetteret eller lignende.
- Poster hvor udgifter og indtægter skal balancere, men er prisfremskrevet forskelligt.
- Besparelser som følge af udbud.

- Demografiske ændringer ud fra befolkningsprognose mv.
- Mængdemæssige ændringer f.eks. el, vand og varme.

Der foreligger tekniske korrektioner for -42,1 mio. kr. i 2023, fordelt med -6,6 mio. kr. indenfor servicerammen og -35,5 mio. kr. udenfor servicerammen, der dækker over såvel forventede mer- som mindreudgifter. Der redegøres nærmere for de tekniske korrektioner og beløbene i budgetbemærkningerne.

En samlet oversigt over de tekniske korrektioner vedlægges som bilag 1 til budgetredegørelsen.

5 Rådighedskatalog

Der er udarbejdet rådighedskatalog med spareforslag på i alt 29,4 mio. kr. til budget 2023, som indgår i høringsprocessen af budgettet.

6 Finansiering

6.1 Skatter

6.1.1 Personskatter

Det administrative budgetforslag 2023 er udarbejdet med udgangspunkt i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, og er beregnet med den nuværende udskrivningsprocent på 25,0 % og grundskyldspromille på 25,0 ‰.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2023 (3.815,1 mio. kr.) tager afsæt i kommunens faktiske udskrivningsgrundlag for 2020, som er endeligt opgjort til 3.409,3 mio. kr. og fremskrevet med en opregningsprocent på 1,9 % for perioden 2020-2023.

Der vil til 2. behandlingen forelægge indstilling om valg af enten det statsgaranterede udskrivningsgrundlag eller selvbudgettering.

6.1.2 Ejendomsskatter

Ved budgetvedtagelsen for 2022 var grundværdierne forudsat til 4.165 mio. kr. For 2023 er de samlede grundværdier skønnet i tilskudsudmeldingen til 4.268 mio. kr. svarende til en stigning på 2,5 pct., hvilket også inkludere nye grunde.

Folketinget har i forbindelse med skattestoppet vedtaget et loft over, hvor meget den kommunale ejendomsskat kan stige fra år til år. Loftet bliver reguleret fra 2022 til 2023 med reguleringsprocenten, der er fastsat til 2,8 pct fra 2023 for alle ejendomme.

6.2 Tilskud og udligning

Der er i 2023 indarbejdet tilskud og udligning, svarende til udmeldingen fra Indenrigs- og Boligministeriet den 30.juni 2022.

Ishøj Kommune har ikke ansøgt om yderligere tilskud fra puljen efter § 16 til særligt vanskeligt stillede kommuner i hele landet.

6.3 Lån, afdrag og gæld

Kommunernes langfristede gæld viser den gældsbyrde kommunerne har på længere sigt. I modsætning til den kortfristede gæld, som typisk svinger en del, så giver den langfristede gæld en idé om hvilke finansielle forpligtigelser, kommunen har påtaget sig og typisk investeret i anlæg.

Der er i årene 2023 – 2026 ikke budgetlagt med lånoptagelse.

Der er budgetlagt med følgende afdrag:

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Ordinært afdrag på lån*	45,4	45,4	45,4	45,4

*) Inkl. Klimalån optaget af Ishøj Kommune vedrørende etablering af nødpumpe i Ishøj Havn. Afdrag og renter finansieres af 6 selskaber i Kloaksammenslutningen Vallensbæk Mose.

Ishøjs langfristede gæld pr. indbygger, ekskl. Lønmodtagernes feriemidler og gæld vedrørende ældreboliger, er senest opgjort for regnskab 2021. Her var gælden 13.764 kr. pr. indbygger.

7 Øvrige elementer i budgetlægningen

7.1 Prisfremskrivning

Budgettet er udarbejdet med de af KL udarbejdede pris- og lønskøn pr. 14. juni 2022. Budgettet på investeringsoversigten (rådgighedsbeløb), fremskrives ikke.

Den gennemsnitlige PL-udvikling fra 2022-2023 er vurderet til 2,5 %. På lønsiden er skønnet fra 2022 til 2023 sat til 2,74%. Det virker noget lavt!

Det nye lønskøn og de afledte effekter heraf er indarbejdet i budgetforslaget.

7.2 Demografi

Til brug for den fremtidige planlægning har Ishøj Kommune udarbejdet en befolkningsprognose for perioden 2022 – 2029, som er godkendt af Byrådet den 5. april 2022.

Befolkningsprognose for Ishøj Kommune 2022 – 2029 udgør grundlaget for en række planlægningsopgaver i kommunen om bl.a. kapacitet og budgetlægning på skole-, daginstitutions- og ældreområdet samt skatteindtægterne.

I perioden fra 1. januar 2022 til 1. januar 2029 kan Ishøj Kommune ifølge prognosen forvente, at befolkningstallet fortsat er stigende. I år 2029 forventes der således 24.687 personer i kommunen, mod 23.221 i år 2022 – en stigning på 1.466 personer, svarende til 6,3 %. Det er især andelen af 80+ årige der øges. Andelen af +80-årige stiger fra 3,3 % af hele befolkningen i 2022, til 5,7 % i 2029.

Udviklingen i befolkningen estimeres i Befolkningsprognose 2022 – 2029 som i tabellen herunder.

Befolkningsudviklingen frem til år 2029

Alder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0 årige	260	265	273	282	292	302	309	315
0 - 5 årige	1.664	1.657	1.654	1.683	1.723	1.753	1.806	1.858
6 - 15 årige	2.861	2.846	2.848	2.832	2.785	2.777	2.779	2.784
16 - 24 årige	2.604	2.605	2.609	2.582	2.617	2.627	2.598	2.622
25 - 64 årige	12.261	12.428	12.551	12.702	12.781	12.859	12.993	13.021
65 - 79 årige	3.055	3.038	3.044	3.030	3.019	2.997	2.977	2.997
80+ årige	776	851	926	1008	1121	1.245	1.322	1.405
Total	23.221	23.425	23.632	23.837	24.046	24.258	24.475	24.687

Kilde: Ishøj Kommunes befolkningsprognose 2022 - 2029

7.3 Likviditet

De likvide aktiver pr. 2. kvartal 2022 er i budgetforslaget skønnet til 385,8 mio. kr. Likviditetsbevægelserne beregnes, særskilt i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2023. Den høje likviditet afspejler bl.a. kommunens mange uforbrugte anlægsmidler.

8 Det administrative budgetforslag og den videre proces

- **Budgetseminar** for Byrådet afholdes den 1. september 2022
- **2. behandling af Budget 2023** sker på ordinært Byrådsmøde den 4. oktober 2022
- **Ændringsforslag:** I henhold til den reviderede tidsplan skal ændringsforslag fra partierne være Borgmesteren/Kommunaldirektøren i hænde den 19. september 2022 kl. 12.00.